

Verklaring erfgoedvoorwerpen

Van wie is die koffer? – Vijfheerenlanden (A)

In de koffer zitten tal van voorwerpen die de (fictieve) eigenaar heeft bewaard omdat ze persoonlijke, emotionele waarde hebben. In les 5 komt de eigenaar de koffer ophalen en vertelt aan de kinderen zijn/haar verhaal en het verhaal achter de voorwerpen. Hieronder kun je kort lezen over een aantal belangrijke voorwerpen en daardoor meer vertellen over vroeger en een beetje over Vijfheerenlanden.

Oma was coupeuse: Speldenkussen, vingerhoedje, stoffenwaaier en meetlint

In het verhaal, dat bij de koffer hoort, is de oma van de eigenaar coupeuse, ofwel kleermaakster in Vijfheerenlanden. Van oudsher was kleermaker een ambacht; vroeger was het immers veel gebruikelijker dat kledingstukken zelf gemaakt werden. Rijkere mensen konden het zich veroorloven om kleding te laten 'aanmeten' door een kleermaker. Een gewenst kledingstuk werd met een knippatroon uit de gekozen stof geknipt en in elkaar gezet. Vaste attributen waren – naast de naaimachine - het speldenkussen, het krijtpompje om de plek van de zoom met krijt aan te geven, het meetlint, het vingerhoedje om de vinger te beschermen tegen het prikken van de naald of spelden. Tegenwoordig hangen de meeste kledingwinkels vol kleding die in een fabriek zijn geproduceerd, vaak grootschalig en goedkoop, veelal uit Azië.

Vijfheerenlanden, touw: gemeente aan het water

Vijfheerenlanden ligt aan De Lek, een prachtige rivier die vanaf Wijk bij Duurstede de voortzetting vormt van de Nederrijn. Het rivierlandschap met zijn prachtige uitzichten, de boten, bruggen, water en veerpont karakteriseren dit gebied. Het vele water in en om Vijfheerenlanden, waaronder het Merwedekanaal, wordt bevaren door zowel beroeps- als pleziervaart. Tussen de binnenstad van Vianen en De Hagen ligt een sluizencomplex, waar om het jaar de sleepbootdagen zijn. Er zijn twee bruggen, de Hoge Brug en de Julianabrug, over het kanaal. En bij scheepvaart en water hoort touw.

Vianen, hoefijzer: paardenmarkt

De Paardenmarkt in Vianen is één van de oudste van Nederland. Rond het jaar 1100 komt de naam Vianen voor het eerst voor in geschreven boeken. Er was al een nederzetting door monniken na drooglegging van het drassige moerasgebied aan de rivier. Er wordt een stevige verdedigingsburcht gebouwd met stadsmuren (een deel daarvan is nog overgebleven) en in het jaar 1261 besluit de bisschop van Utrecht Vianen stadsrechten te verlenen. En met die stadsrechten op zak, mocht Vianen tien jaar later (1271) voortaan tweemaal per jaar een markt houden binnen de ommuring van het huidige centrum. Eén van die jaarmarkten was markt voor 'levende have'. Van heinde en verre kwamen paardenhandelaren naar Vianen, met in hun kielzog boeren van buiten, die hun varkens, kippen, schapen als ook de kwakzalvers en potsenmakers om te verkopen en een centje te verdienen. En zo is het eigenlijk altijd gebleven. De Viaanse Paardenmarkt wordt van oudsher telkens gehouden op de woensdag vóór de tweede donderdag in oktober. Tegenwoordig is er een gevarieerd programma met lampionentocht, markt, kermis, shows, etc.

Bijtring: erfstuk van oma

In het sleutelkistje zit een bijtring met een zilveren voorwerp eraan. Dergelijke bijtringen kregen baby's als hun tandjes doorkwamen zodat ze erop konden kauwen tegen de pijn. Omdat deze bijtringen zo fraai zijn, worden ze vaak als erfstuk doorgegeven aan een volgende generatie. Ook de eigenaar van de koffer bewaart zijn bijtring in een speciaal kistje zodat hij/zij hem straks kan doorgeven aan zijn/haar (klein)kind.